

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1573/2023
20.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез председника већа, Весне Станковић, Радославе Мађаров, Бранке Дражић и Марине Милановић чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Видосав Рудић, адвокат из ..., против тужених ВВ, и „ГГ“ д.о.о. предузеће за спољени и унутрашњи промет ..., чији је заједнички пуномоћник Душица Грба, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 5249/22 од 18.01.2023. године, у седници већа одржаној дана 20.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца АА изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 5249/22 од 18.01.2023. године.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца ББ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 5249/22 од 18.01.2023. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца ББ изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 5249/22 од 18.01.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужилаца и тужених за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П. 50/2016 од 06.09.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим је тражено да се обавезу тужени да солидарно плате тужиоцу АА износ од 67.716,00 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС са затезном каматом од 01.01.2008. године до исплате и тужиоцу ББ износ од 8.218,00 евра у динарској противвредности према средњем курсу НБС са затезном каматом од 01.01.2008. године до исплате, као и да им солидарно накнаде трошкове парничног поступка. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да туженима накнаде трошкове парничног поступка у износу од 1.397.800,00 са затезном каматом почев од дана извршности до исплате, док је одбијен захтев за

исплату затезне камате на трошкове парничног поступка од правноснажности пресуде до извршности.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 5249/22 од 18.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужилаца и потврђена првостепена пресуда у делу одлуке о тужбеном захтеву и у усвајајућем делу одлуке о накнади трошкова поступка. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужених за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права, с позивом на члан 404. Закона о парничном поступку.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију.

Испитујући другостепену пресуду у делу одлуке о тужбеном захтеву тужиоца АА, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20) - ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужиоца АА неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА је био запослен код туженог „ГГ“ д.о.о., на радном месту возача камиона на међународним линијама. Код туженог је почео да ради током 2000. године и престао са радом 20.02.2015. године. У периоду од 23.04.2010. године до 10.05.2010. године, имао је прекид радног односа код туженог, након чега се вратио на рад. Тужилац ББ је засновао радни однос код туженог „ГГ“ д.о.о. средином 2013. године на радном месту возача камиона, такође на међународним линијама. У уговору о раду од 21.10.2013. године, закљученом између овог тужиоца и туженог у тачки 9. и 10. је прописано да се цена рада утврђује на основу цене рада радног учинка по основу осталих примања, увећане зараде и по основу учешћа у добити, као и да се зарада исплаћује једном месечно за претходни месец.

Тужена ВВ је супруга ДД, законског заступника туженог, запослена је код туженог, а поседује и удео у туженом правном лицу. Приликом заснивања радног односа тужиоци су отворили девизни рачун у банци и овластили тужену ВВ за подизање средстава са девизног рачуна, што је била уобичајена пракса код туженог „ДД“ д.о.о. и за остале возаче. Возачи су месечно остваривали зараду у висини минималне зараде, а пре одласка на службени пут у иностранство, примали су аконтативно претпостављене трошкове путовања за гориво, путарине, исхрану и слично у готовини, у валути евро, а износи које су примали су се разликовали у зависности од земље у коју су одлазили. Након повратка са путовања, возачи су достављали обрачун утрошеног новца, на основу чега је тужена ВВ обрачунавала укупне трошкове путовања, на које је додавала износ за дневнице за службено путовање, те је тако припадајући обрачунати износ, који је претходно уплаћиван на девизни рачун возача, тужена ВВ подизала са рачуна и возачима је припадајући износ на име трошкова путовања и дневница у ковертама исплаћен у еврима. Запослени нису потписивали пријем новца, а могли су и сами да приступе рачуну и да подижу новац са девизних рачуна, при чему су за то овластили тужену ВВ. На административним пословима код туженог „ГГ“ д.о.о. били су запослени ЂЂ, ЕЕ који је био и диспечер, као и ЖЖ, код које су возачи задуживали износе на име аконтативних планираних трошкова путовања, које би уколико новац не потроше били дужни да врате туженом „ГГ“ д.о.о., а ако би новац задржали тај износ би им се одбијао од дневница које су накнадно, након повратка са путовања, исплаћиване радницима на наведени начин.

Из налаза и мишљења судског вештака економско финансијске струке, утврђено је да је у периоду од 01.01.2007. године до 21.01.2015. године са рачуна АА који је био отворен у "... " банци, тужена ВВ подигла је износ од 67.716,00 евра. Од овог укупног износа, по основу дневница за пут у иностранство у спорном периоду је подигнуто укупно 61.915,00 евра, док разлику од 5.801,00 евра представљају трошкови путовања који су аконтативно исплаћивани возачима. По интерној евиденцији туженог, АА је за 2014. годину био у обавези да туженом на име исплаћене аконтације за службена путовања (узета аконтација која није у целости оправдана трошковима) врати износ од 2.025,00 евра. У периоду од 01.01.2013. године до 03.12.2014. године, са рачуна ББ који је био отворен у "... " банци, тужена ВВ подигла је износ од 8.218,50 евра. Од овог укупног износа, по основу дневница за пут у иностранство у спорном периоду је подигнуто укупно 5.986,50 евра, док разлику од 2.232,00 евра представљају трошкови путовања који су аконтативно исплаћивани возачима. По интерној евиденцији туженог, ББ је за 2014. годину био у обавези да туженом на име исплаћене аконтације за службена путовања врати износ од 138,00 евра. Девизне износе је са рачуна тужилаца подигла тужена ВВ и исти су у напред наведеним износима исплаћени тужиоцима. Девизне дневнице су исплаћиване тужиоцима на њихове девизне рачуне код "... " банке, па је тако тужилац АА месечно приходовао око 815,00 евра (61.915ЕУР/96 месеци+око 170 ЕУР-а на име минималне зараде), док је тужилац ББ месечно приходовао око 1.025,00 евра (5.986,50ЕУР/7 месеци+ око 170 ЕУР-а на име минималне зараде). Тужиоцима су дневнице исплаћиване једном или више пута месечно, а исти нису потписивали признанице о пријему новца на име дневница. Графолошким вештачењем утврђено је да је потврду од 04.02.2015. године којом је тужилац АА потврдио да су му дана 04.02.2015.године преко ВВ исплаћене дневнице за службена путовања у иностранство закључно са даном 21.12.2014.године, потписао тужилац АА. У својству сведока, потврду су потписале ЋЋ и ЖЖ, које су запослене на административним пословима код туженог „ГГ“ д.о.о.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом материјалног права из члана 210. и 211. Закона о облигационим односима и члана 30. став 1. и 2. Уредбе о накнади трошкова и отпремнина државних службеника и намештеника („Службени гласник РС" бр. 98/07) и применом правила о терету доказивања из члана 231. ЗПП, одбили као неосноване тужбене захтеве тужилаца за исплату наведених износа на име неисплаћених дневница за спорни период. Оценом изведених доказа, је утврђено да је тужиоцима сваког месеца исплаћивана како зарада, тако и накнада трошкова за путовање у иностранство, односно дневнице на начин у висини и у складу са усменим договором који је постигнут са туженим „ГГ“ д.о.о. као послодавцем, а каква је била и дугогодишња пракса код туженог и са свим другим возачима, са којом су тужиоци били упознати. Наиме, уобичајена дугогодишња пракса код туженог је била да уговорену зараду (која се обично кретала у висини минималне зараде) исплаћује на текући рачун запосленог, као што је био случај и са тужиоцима, а да се дневнице за службено путовање у иностранство исплаћују тако што се подижу средства са девизног рачуна тужилаца од стране овлашћеног лица, овде тужене ВВ, која је возачима припадајући износ на име трошкова путовања и дневница у ковертама исплаћивала у еврима, предајући коверту са новцем најчешће диспечерима који су потом предметне коверте предавали возачима.

Тужиоци нису пружили доказе да је део њихове имовине без правног основа прешао у имовину тужене ВВ, односно туженог „ГГ“ д.о.о. Тужена ВВ је приликом подизања новчаних средстава са девизног рачуна тужилаца поступала као физичко

лице на основу овлашћења тужилаца као власника рачуна, у међусобном правном односу даваоца и примаоца овлашћења, на који начин су тужиоци пристали да се изврши располагање са њихових девизних рачуна. Током целокупног спорног периода тужиоци нису опозвали овлашћење за располагање својим девизним рачунима ВВ, иако је општепознато да власник рачуна може у свако доба опозвати пуномоћје, па и затворити рачун, нити су приговарали и стављали примедбе у погледу висине месечних износа који су им предавани, односно исплаћивани. Осим тога, тужилац АА је потписао потврду у којој је садржана његова изјава да су му исплаћене дневнице за службена путовања у иностранство закључно са даном 31.12.2014.године.

Другостепени суд је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и закључио да је првостепени суд доносио пресуду правилно применио материјално право, те је оценио да жалба тужилаца није основана и из којих разлога.

Врховни суд у потпуности прихвата изложено правно становиште нижестепених судова јер је засновано на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 210. Закона о облигационим односима прописано је да кад је неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину другог лица, а тај прелаз нема основ у неком правном послу или у закону, стицалац је дужан да га врати, а када је то могуће – да накнади вредност постигнутих користи. Обавеза враћања, односно накнаде вредности настаје и кад се нешто прими с обзиром на основ који се није остварио или који је касније отпао.

Из чињеничног утврђења следи да су тужиоцима накнаде трошкова за путовање у иностранство, односно дневнице, исплаћиване на начин, у висини и у складу са усменим договором који је постигнут са туженим „ГГ“ д.о.о. као послодавцем, у складу са дугогодишњом праксом код туженог, са којом су тужиоци били упознати, и то тако што је средства за исплату дневница са девизног рачуна тужилаца подизала тужена ВВ, која је за то имала овлашћење тужилаца као власника рачуна, а након тога је возачима припадајући износ на име трошкова путовања и дневница исплаћиван у еврима на руке, у ковертама. Тужиоци су приликом заснивања радног односа отворили девизне рачуне у банци и овластили тужену ВВ за подизање средстава са девизног рачуна, што је била уобичајена пракса код туженог „ГГ“ д.о.о. и за остале возаче. Код наведеног, правилно су нижестепени судови оценили да тужиоци нису пружили доказе да је део њихове имовине без правног основа прешао у имовину тужене ВВ, односно туженог „ГГ“ д.о.о., будући да је тужена ВВ имала овлашћење за подизање девизних средстава са рачуна тужилаца, да тужиоци наведено овлашћење нису опозвали, као и да из изведених доказа произлази да су тужиоцима дневнице за спорни период исплаћене на описан начин. Наведено потврђује и чињеница да је тужилац АА потписао потврду од 04.02.2015. године којом је потврдио да су му дана 04.02.2015.године преко ВВ исплаћене дневнице за службена путовања у иностранство закључно са даном 21.12.2014.године, а наведену потврду су у својству сведока потписале и ЋЋ и ЕЕ, које су запослене на административним пословима код туженог „ГГ“ д.о.о.

У ревизији се понављају жалбени наводи које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата. Ревизијом се у основи побија правилност оцене изведених доказа, што је наводно утицало на правилност утврђеног чињеничног стања и указује да су судови погрешно применили правило о терету доказивања и да су тужиоци доказали тврдње у

вези одлучних чињеница за примену одредбе члана 210. ЗОО. Међутим, ревизија се не може изјавити због битних повреда поступка учињених пред првостепеним судом, као и због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања према члану 407. став 2. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, донета је одлука као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у делу одлуке о тужбеном захтеву тужиоца ББ, у смислу члана 404. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није изузетно дозвољена.

Одредбом члана 404. став 1. ЗПП је прописано да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

У овој правној ствари правноснажном пресудом одлучено је о тужбеном захтеву за исплату дневница за службено путовање Имајући у виду разлоге на којима су засноване пресуде нижестепених судова, као и наводе изнете у ревизији, Врховни суд је оценио да не постоји ни један од законом предвиђених разлога за одлучивање о посебној ревизији. О неоснованости тужбеног захтева за исплату новчаних средстава одлучено је применом правила о терету доказивања и одговарајућих одредби материјалног права, при чему одлука у споровима са овом врстом тражене правне заштите зависи од чињеничног стања утврђеног у сваком конкретном случају, због чега не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса, ни у интересу равноправности грађана, као ни потреба уједначавања судске праксе или новог тумачења права.

Наводи посебне ревизије тужиоца ББ о учињеним битним повредама одредаба парничног поступка и наводи којим се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања нису разматрани јер је разлог за изјављивање посебне ревизије законом ограничен само на погрешну примену материјалног права

Сходно изнетом, Врховни суд налази да у конкретном случају нису испуњени услови за одлучивање о ревизији, као изузетно дозвољеној, применом члана 404. става 1. ЗПП, на основу чега је и одлучено као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. става 2. тачке 5. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Чланом 403. ставом 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијеног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

У овој парници тужба за исплату поднета је 22.02.2016. године. Вредност предмета спора у односу на тужиоца ББ износи 8.218,00 евра.

Како вредност предмета спора побијаног дела очигледно не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, ревизија тужиоца ББ није дозвољена на основу одредбе члана 403. става 3. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 413. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

Врховни суд је, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио захтев тужилаца и тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка јер тужиоци нису успели у овом поступку, а састав одговора на ревизију није трошак који је потребан ради вођења парнице.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић